

інформаційної безпеки держав; систематичному збирання та аналізі даних про потенційні кібертерористичні загрози; розробці якісних технологій захисту від кібернападів; встановлення заборон на використання у різних сферах не захищеного належним чином програмного забезпечення; введення єдиної системи сертифікації на побутові прилади, автомобілі та будь-які пристрої, здатні підключатися до мережі Інтернет.

Список використаних джерел:

1. Яцик Т. П. Особливості інформаційного тероризму як одного із способів інформаційної війни *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право)*. 2014. № 2. С.55-60.
2. Войціховський А. В. Діяльність НАТО у боротьбі з кіберзлочинністю // Актуальні питання діяльності правоохоронних органів у сфері протидії кіберзлочинності: матеріали міжн. наук.-практ. конф. (Харків, 12 лист. 2014 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Права людини, 2014. С. 181-184.
3. 3. В Євросоюзі створять відомство з кібербезпеки // Корреспондент.net. 19.09.2017. URL: <http://ua.korrespondent.net/world/3887910-v-yevrosouizi-stvoriat-vidomstvo-z-kiberbezpeky> (дата звернення: 28.10.2017).

Одержано 30.10.2017

УДК 343.1

Тетяна Юрійвна БУНДЮК,

студентка 10 факультету 4 курсу 1 групи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

**ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ**

Україна стала третьою в світі державою (після Німеччини та Бельгії) та першою на пострадянському просторі, яка криміналізувала торгівлю людьми.

На сьогодні, диспозиція статті 149 Кримінального кодексу України передбачає кримінальну відповідальність за торгівлю людьми або здійснення іншої незаконної угоди, об'єктом якої є людина, а так само вербування, переміщення, переховування, передача або одержання людини, вчинені з метою експлуатації шляхом обману, шантажу чи уразливого стану особи [1].

У вересні 2011 року було прийнято Закон України «Про протидію торгівлі людьми», який суттєво наблизив українське законодавство до міжнародних стандартів в сфері протидії торгівлі людьми. Ним визначаються організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та порядок надання їм допомоги [2].

Однак, незважаючи на позитивні зміни законодавства України у сфері протидії торгівлі людьми, проблемні аспекти правового регулювання цього питання так і не вичерпано.

Зокрема, у Законі України «Про протидію торгівлі людьми» не відображені усі положення Конвенції Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми. Так, наприклад, не застосовується термін «встановлення періоду реабілітації та обмірковування» для осіб, стосовно яких є підстави вважати, що вони є жертвами торгівлі людьми, не встановлено механізм з'ясування безпечності повернення особи до країни походження та не сформульовані положення щодо виплати компенсацій постраждалим від торгівлі людьми, формування спеціального фонду компенсації особам, постраждалим від торгівлі людьми, як того вимагає ст. 15 Конвенції.

Також Законом не передбачено можливості притягнення юридичної особи до кримінальної відповідальності за торгівлю людьми. Більше того, вчинення юридичною особою такого злочину не є підставою для позбавлення такої юридичної особи ліцензії на здійснення зазначеного в ній виду діяльності.

Отже, ці та інші суперечності українського законодавства потребують подальшого дослідження та опрацювання [3].

З приводу цього, доцільним для України є застосування зарубіжного досвіду імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство.

Так, ми вважаємо, що цікавим для України є досвід Німеччини з використання чотирьох стандартних баз даних, у яких міститься інформація щодо фактів торгівлі людьми: статистика злочинів, куди вносяться дані поліцейських розслідувань; звіти щодо ситуації у зв'язку з існуванням явища торгівлі людьми, які складаються Федеральним бюро кримінальних розслідувань Німеччини; статистика по справах, що передані до суду; центральний реєстр кримінальних справ, що містить інформацію щодо стосовно розглядів.

Здійснення такої чіткої фіксації усієї інформації у сфері протидії торгівлі людьми дає змогу не лише швидко знаходити потрібну інформацію, а й усунути безліч зайвих дій, що здійснюються працівниками правоохоронних органів нашої держави у пошуку прецедентних кримінальних справ, осіб, причетних до скоєння таких злочинів, а також розгляду зазначеної категорії справ у судах.

Для України створення таких баз даних є необхідністю, оскільки судовий розгляд багатьох справ затягується, а вирoki часто не відповідають реальному ступеню завданої злочином шкоди та наслідків, і довести таку невідповідність стає дуже складно. До того ж існування таких баз суттєво спрощує процедуру пошуку й фіксації речових доказів та в цілому підвищує рівень можливостей у протидії торгівлі людьми.

Також, актуальною, для перейняття Україною, вважаємо політику Білорусі, яка полягає в підвищенні ефективності протидії торгівлі людьми шляхом комплексного й скоординованого запровадження необхідних заходів як на міжнародному, так і на національному рівні. Завдяки чому торгівля людьми у Білорусі не отримує значних масштабів [4].

Але, як відомо, у боротьбі з торгівлею людьми досить часто традиційні засоби безсилі або малоефективні. Для України однією зі складних проблем є використання оперативно-розшукових даних у викритті трафікерів, хоча за кордоном (Німеччина, США) давно застосовують порядок проведення "особливих" слідчих дій (використання агентів під прикриттям тощо), що здійснюються лише за дорученням прокурора або слідчого судді й органом, який не бере участі у розслідуванні конкретної справи.

Отже, зважаючи на вищевикладене, з огляду на умови складної воєнної обстановки та проведення в Україні антитерористичної операції, досить повільні темпи реформування системи соціального захисту, значна частина людей залишається під загрозою потенційної підвищеної віктимності. Тому нашій державі необхідним є виділення протидії торгівлі людьми як одного із пріоритетних напрямів державної політики, а також запозичення зарубіжного досвіду створення реально діючої та ефективної системи протидії цьому явищу.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення: 10.10.2017).

2. Про протидію торгівлі людьми. Закон України від 20.09.2011 № 3739-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3739-17>. (дата звернення: 10.10.2017).
3. Наскільки законодавство України у сфері протидії торгівлі людьми відповідає міжнародним стандартам? URL: http://www.lastrada.org.ua/ucp_mod_news_list_show_274.html. (дата звернення: 10.10.2017).
4. Кушнір О. Міжнародні стандарти протидії торгівлі людьми. URL: <http://goal-int.org/mizhnarodni-standarti-protidii-torgivli-lyudmi/>. (дата звернення: 10.10.2017).

Одержано 17.10.2017

УДК 351.74

Олексій Олександрович ДЕРЕВЯГІН,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності та розкриття
злочинів факультету № 2 Харківського національного університету
внутрішніх справ*

ПРОТИДІЯ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ, ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Питання пошуку шляхів протидії злочинам з використанням інформаційно-комунікаційних систем уже тривалий час знаходиться у сфері уваги як державних правоохоронних органів, так й міжнародної спільноти. Беручи до уваги, що розвиток інформаційних технологій йде швидше ніж приймаються нормативно-правові акти, якими вони регулюються, а об'єми незаконно одержаних коштів кіберзлочинцями зростають, необхідно на постійній основі знаходити шляхи вирішення нових задач, пов'язаних з такими сферами, як захист даних, транскордонний доступ правоохоронних служб до даних та обмін інформацією між державними та приватними структурами тощо.

Цілком зрозуміло, що міжнародні організації виказують стурбованість з цього приводу та відзначають необхідність скоординованої міждержавної взаємодії при розслідуванні кіберзлочинів. Саме завдяки роботі таких міжнародних організацій, як Організація економічного співробітництва і розвитку (далі – ОЕСР), Інтерпол, Група Восьми (далі – G8), Рада Європи, ООН, розвивається міжнародна співпраця країн у сфері протидії кіберзлочинності, формується міжнародне законодавство. Проте для розробки і впровадження міжнародно-правових норм в національне законодавство вкрай необхідно сформу-